9. Рачинський А. Незалежність суддів як передумова функціонування самостійної й авторитетної судової влади, що відповідає європейській системі цінностей та стандартів захисту прав людини. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія : Державне управління*. 2016. № 1. С. 66–74.

10. Словник іншомовних слів / за ред. О. Мельничук, голов. ред. УРЕ АН УРСР. Київ, 1974. 775 с.

11. Явич Л. Право развитого социалистического общества (сущность и принципы) : моногр. Москва : Юрид. лит., 1978. 224 с.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.10>

ДЕГТЯРЬОВА С.В.

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В АГРОПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ

У статті на основі аналізу наукових поглядів вчених визначено зміст поняття «суб'єкт державного регулювання в агропромисловій сфері» та здійснено їх класифікацію. Наголошено, що здійснення класифікації окреслених у статті суб'єктів має: по-перше, важливе теоретичне значення, оскільки вона полегшує наукові пошуки у визначеному напрямку; а по-друге, практичне значення, оскільки дозволяє виявити зв'язки між суб'єктами у межах конкретної системи. Обґрунтовано, що державне регулювання у агропромисловій сфері здійснюється чималою кількістю суб'єктів, які найбільш доцільно поділити на загальнодержавні та спеціалізовані. Наголошено, що державне регулювання агропромислової сфери вимагає від уповноважених суб'єктів активної діяльності, а тому говорити про них найбільш доцільно як про «суб'єкти правовідносин». Визначено, що під суб'єктами державного регулювання в агропромисловій сфері слід розуміти органи державної влади (або суб'єкти недержавного регулювання), які відповідно до норм чинного законодавства України наділені всією необхідною сукупністю владних повноважень, що своєю чергою дають їм можливість приймати юридично значущі управлінські рішення, котрі є обов'язковими для виконання об'єктами, на які спрямована їх регулююча діяльність. Зроблено висновок, що регулювання в агропромисловій сфері здійснюється чималою кількістю суб'єктів, які найбільш доцільно поділити на загальнодержавні та спеціалізовані. Важливість ефективності та результативності діяльності кожного окремого суб'єкта державного регулювання досліджуваної сфери складно переоцінити, оскільки належне виконання ними своїх повноважень дозволить: по-перше, забезпечити населення України всіма необхідними продуктами харчування за доступними цінами; по-друге, ефективно переробляти сировину; по-третє, підняти рівень економіки країни, а як результат вирішити всі наявні проблеми економічного, політичного, соціального, культурно-побутового характеру. Саме тому так важливо, щоб держава наділила вказані вище суб'єкти: а) всім необхідним колом владних повноважень; б) створило якісне правове поле для їх діяльності; та в) надало всі необхідні матеріально-технічні та фінансові ресурси для реалізації державної політики в агропромисловій сфері України.

Ключові слова: суб'єкт, суб'єкт права, класифікація, державне регулювання, агропромислова сфера.

In the article, based on the analysis of scientific views of scientists, the content of the concept of "subject of state regulation in the agro-industrial sphere" is defined and their classification is made. It is emphasized that the classification of subjects outlined in the text is: first, of great theoretical importance because it facilitates scientific research in a particular direction; and second, of practical importance, since it enables the identification of connections between subjects within a particular system. It is substantiated that state regulation in the agro-industrial sphere is carried out by a considerable number of subjects, which are most expedient to be divided into national and specialized ones. It is emphasized that state regulation of the agro-industrial sphere requires the authorized subjects of active activity, and therefore it is most expedient to refer to them as "subjects of legal relations". It is determined that the subjects of state regulation in the agro-industrial sphere should be understood as bodies of state power (or subjects of non-state regulation), which in accordance with the norms of the current legislation of Ukraine are endowed with all the necessary set of powers, which in turn give them the opportunity to take legally significant managerial decisions that are binding on the entities to which their regulatory activities are directed. It is concluded that regulation in the agro-industrial sphere is carried out by a considerable number of subjects, which are most expedient to be divided into national and specialized ones. It is difficult to overestimate the importance of the efficiency and effectiveness of the activity of each subject of state regulation of the research sphere, since the proper exercise of their powers will allow: First, to provide the population of Ukraine with all the necessary foodstuffs at affordable prices; second, to process raw materials effectively; third, to raise the level of the economy of the country, and as a result to solve all existing problems of economic, political, social, cultural and domestic character. That is why it is so important that the state empowers the above entities: (a) all necessary powers; b) created a quality legal field for their activities; c) provided all the necessary logistical and financial resources for the implementation of state policy in the agro-industrial sphere of Ukraine.

Key words: *subject, subject, classification, state regulation, agro-industrial sphere.*

Вступ. В умовах сьогодення, коли в Україні відбуваються глобалізаційні та євроінтеграційні процеси, наша держава потребує суттєвих грошових ресурсів для проведення відповідних реформ. Не полегшують ситуацію і події, які відбуваються на сході країни, адже кожен день Україна витрачає мільйони гривень на ведення бойових дій. А отже, сьогодні актуальним питанням як для законодавця, так і для науковців є пошук джерел для надходження фінансових ресурсів. Як відомо, Україна – це перш за все аграрна держава, яка має родючі землі, а отже, саме агропромисловість у нинішніх умовах – це та сфера суспільного життя, яка може стати порятунком для вітчизняної економіки. Однак, як і будь-яка інша сфера, агропромисловість вимагає здійснення належного державного управління, яке своєю чергою здійснюється цілою низкою уповноважених суб'єктів, визначенню поняття та видів яких і буде присвячено наше наукове дослідження.

Стан дослідження. Окремі проблемні питання державного регулювання в агропромисловій сфері у своїх наукових працях розглядали: М.М. Ейдельберг, Г.О. Дорошенко, А.О. Семенич, О.В. Богоявленський, О.О. Тертичний, В.Я. Малиновський, Є.В. Гармаш, А.П. Тарнавська, В.В. Вербець, А.П. Мукшименко, Н.К. Шаптала, Г.В. Задорожня та інші. Однак, незважаючи на чималу кількість наукових розробок, можна констатувати, що проблема суб'єктного складу державного регулювання в агропромисловій сфері фактично залишилась по за увагою правників.

Постановка завдання. Метою статті є – визначити поняття та види суб'єктів державного регулювання в агропромисловій сфері.

Результати дослідження. В тлумачних словниках суб'єкт – це той, що пізнає і діє; істота, що протидіє зовнішньому світу та здатна до цілеспрямованої діяльності; особа або організація як носії певних прав та обов'язків [1, с. 847]. У юридичних науках суб'єкт – це насамперед «суб'єкт права», під яким розуміється особа (фізична та юридична), що володіє по закону спроможністю мати і здійснювати безпосередньо або через представника права і юридичні обов'язки [2, с. 662–663]. Ю.С. Шемшученко у своїй юридичній енциклопедії доводить, що суб'єкт права – це фізична або юридична особа, яка є учасником національних чи міжнародних правовідносин [3, с. 680].

На доктринальному рівні також існує чимала кількість підходів щодо визначення поняття «суб'єкт права». Так, І.С. Окунев вважає, що суб'єкт права – це потенційний учасник правовідносин, розглянутий законодавцем у статичному стані, з погляду володіння ним правосуб'єктністю,

а суб'єкт правовідносин – це особа, визнана суб'єктом права, але виступаюча як вже не потенційний носій суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, а дійсний учасник самого процесу дії норм, реалізації правосуб'єктності [4, с. 23; 5]. О.Р. Заяць пише, що «суб'єкт права» – це поняття, яке позначає певну юридичну здатність когось або чогось, що виникає у нього внаслідок дії правових норм. На підставі чого обґрунтовано, що суб'єктами протидії правопорушенням у фінансовій сфері як одного із різновидів правової діяльності є суб'єкти права, за якими законодавством так чи інакше закріплені відповідні права та обов'язки у цій сфері [6, с. 5]. І.А. Ільїн писав, що суб'єкт права – це той, «за ким право визнає відомі повноваження, заборонності та обов'язки» – це правовий стан суб'єкта. Завдання правових норм у тому, щоб установлювати правові стани суб'єктів. «Для того, щоб будь-яке повноваження (або заборонність чи обов'язок) належало якомусь суб'єкту права, необхідно, щоб правові норми визнали за ним узагалі здатність мати ці повноваження (або заборону чи обов'язок)» [7, с. 108–109; 8].

Досліджуючи сутність поняття «суб'єкт права», слід відзначити, що в юридичній літературі його досить часто співвідносять із терміном «суб'єкт правовідносин». Суб'єкти (учасники) правовідносин, зазначає О.Ф. Скакун, це індивідуальні або колективні суб'єкти, які на підставі правових норм використовують свою правосуб'єктність у конкретних правовідносинах, тобто реалізують суб'єктивні права і юридичні обов'язки, повноваження і юридичну відповідальність. Наприклад, суб'єктний склад податкових правовідносин містить у собі дві сторони: платник податків (платник зборів) і держава (в особі компетентних органів). Учасниками кримінально-виконавчих правовідносин є засуджений, а також посадові особи й органи, на які покладений обов'язок виконання покарання. Вчена також зазначає: «Щоб стати суб'єктом (учасником) правовідносин, потрібно бути суб'єктом права, тобто мати правосуб'єктність (правоздатність, дієздатність, деліктоздатність)» [9]. І.А. Сердюк доводить, що суб'єкт правовідносин – це особа, потенційно здатна бути учасником правовідносин, тоді як учасник правовідносин – це реальний учасник даних правових відносин [10, с. 107]. Суб'єкти правовідносин, на думку Ю.А. Ведернікова та А.В. Папірної, – це індивідуальні чи колективні суб'єкти права, які беруть участь у конкретних правовідносинах, реалізують свої суб'єктивні права та юридичні обов'язки [11].

Варто відмітити, що державне регулювання агропромислової сфери вимагає від уповноважених суб'єктів активної діяльності (тобто вони апріорі мають бути безпосередніми учасниками певних правовідносин), а тому говорити про них найбільш доцільно як про «суб'єкти правовідносин». Таким чином, узагальнюючи весь наведений вище матеріал, можна підсумувати, що під суб'єктами державного регулювання в агропромисловій сфері слід розуміти органи державної влади (або суб'єкти недержавного регулювання), які відповідно до норм чинного законодавства України наділені всією необхідною сукупністю владних повноважень, що своєю чергою дають їм можливість приймати юридично значущі управлінські рішення, котрі є обов'язковими для виконання об'єктами, на які спрямована їх регулююча діяльність. У своїй сукупності суб'єкти державного регулювання агропромислової сфери складають певну систему, під якою ми будемо розуміти сукупність уповноважених органів державної влади, які взаємодіють між собою, доповнюють одне одного та спільна діяльність яких спрямована на досягнення єдиної мети, що полягає у забезпеченні ефективного функціонування та сталого розвитку агропромисловості в Україні.

Таким чином, на основі всього вказаного вище можемо дійти висновку, що до найбільш характерних особливостей суб'єктів державного регулювання в агропромисловій сфері слід віднести:

1) наділені владними повноваженнями, під якими слід розуміти забезпечену законом змогу вповноваженого суб'єкта певної поведінки і дій, звернену до фізичних та юридичних осіб; це вид і міра впливу на учасника правових відносин з метою задоволення його законного інтересу, досягнення певного соціально-корисного результату [12];

2) діяльність цих суб'єктів повинна будуватись на відповідних принципах, наприклад: а) доцільність, яка передбачає, що втручання суб'єктів державного регулювання у агропромислову сферу повинно здійснюватись виключно з метою вирішення існуючих проблем та задля удосконалення відповідних правовідносин; б) адекватність, тобто всі заходи державного регулювання повинні використовуватись виключно у відповідності до обставин, як настали у відповідній сфері; в) ефективність, яка передбачає, що діяльність уповноважених суб'єктів повинна приносити максимальний результат за найменших фінансових, матеріальних та людських витрат, тощо; г) збалансованість – державне регулювання уповноваженими суб'єктами має здійснюватись лише у тих випадках, коли саморегулювання не дало бажаного результату; г) прозорість – діяльність суб'єктами державного регулювання повинна здійснюватись прозоро та відкрито як для суб'єктів, що здійснюють свою діяльність у агропромисловій сфері, так і для звичайних громадян;

3) управлінські рішення суб'єктів державного регулювання у агропромисловій сфері мають обов'язковий характер. Г.В. Атаманчук пише, що управлінське рішення – це соціальний акт, у якому в логічній формі (текстуальна модель) висловлені впливи управлінських ланок (державних органів, посадових осіб) на суспільну систему (керовані об'єкти), що необхідні для досягнення поставлених цілей, забезпечення інтересів та задоволення відповідних потреб в управлінні [13, с. 78]. П.М. Балтаджи звертає увагу на те, що управлінські рішення – це підготовлений на основі варіативного аналізу й оцінювання, прийнятий у встановленому порядку та такий, що має директивне загальнообов'язкове значення, соціальний акт, який організує практичну діяльність суб'єктів та об'єктів управління [14, с.27; 15, с. 129–130]. Варто погодитись із точкою зору Є.В. Гармаша, який пропонує виділити три взаємопов'язані аспекти управлінського рішення [16, с. 53]. По-перше, управлінське рішення – це вид діяльності, що проходить в керуючій системі і пов'язаний з підготовкою, знаходженням, вибором і прийняттям певних варіантних дій. У цьому аспекті управлінське рішення – це вид роботи в апараті управління, певний етап процесу управління. По-друге, управлінське рішення – це варіант впливу керуючої системи на керовану та формула впливу. В цьому розумінні управлінське рішення є описом передбачуваних дій керуючої системи по відношенню до керованої. По-третє, управлінське рішення – це організаційно-правова діяльність керівника в керованій системі. Приділяючи увагу цьому важливому аспекту, управлінське рішення інколи визначають як акт організаційно-практичної діяльності керівника і апарату управління, який здійснюється по раніше розробленому і свідомо вибраному варіанту. Розуміння управлінського рішення тільки в такому трактуванні розкриває його повний зміст. Для правильного розуміння управлінського рішення необхідно завжди враховувати всі три його аспекти в поєднанні і взаємозв'язку [16, с. 53–54].

4) діяльність суб'єктів державного регулювання агропромислової сфери має чітко визначену мету, яка полягає у тому, щоб гарантувати продовольчу безпеку в державі, а також забезпечити сталій та ефективний розвиток цієї сфери суспільних відносин, зробити її конкурентною як на внутрішньому, так і на світовому ринках;

5) у своїй сукупності суб'єкти державного регулювання представляють собою систему, в якій органи державної влади розташовані у відповідній ієрархії.

Агропромислова сфера за своєю структурою є складною та включає в себе цілу низку галузей, а тому її державне регулювання здійснюється чималою кількістю уповноважених суб'єктів. Таким чином, важливим теоретичним завданням є класифікація суб'єктів державного регулювання агропромислової сфери. Саме «класифікація» – це перший і надзвичайно важливий крок, який повинен зробити дослідник будь-якої великої і різноманітної групи явищ. Як прийом вивчення класифікація має двояке значення для наукового дослідження: із зовнішнього боку, це прийом, що вносить у дослідження систему і порядок; із внутрішнього боку, це прийом, що визначає повноту і правильність висновків дослідження [17, с. 5]. У юридичному значенні класифікація – це властивості об'єкта, поставлені в функціональний зв'язок з його положенням у певній системі. Наукова класифікація, зауважує авторський колектив шеститомної юридичної енциклопедії, виражає систему законів, властивих відповідній галузі дійсності. Вона являє собою систему супідрядних понять (класів об'єктів) тієї або іншої галузі знань чи діяльності людини, що використовуються як засіб для встановлення зв'язків між цими поняттями чи класами об'єктів [18, с. 115; 19]. Таким чином, класифікація суб'єктів державного регулювання у агропромисловій сфері представляє собою їх упорядкування відповідно до певного критерію (класифікаційної ознаки). Здійснення класифікації має: по-перше, важливе теоретичне значення, оскільки вона полегшує наукові пошуки у визначеному напрямку; а по-друге, практичне значення, оскільки дозволяє виявити зв'язки між суб'єктами у межах конкретної системи.

Варто відзначити, що в юридичній літературі проблема класифікації суб'єктів державного регулювання агропромислової сфери фактично залишилась поза увагою науковців. А відтак, ми, узагальнюючи весь наведений вище матеріал, а також нормативні джерела, вважаємо, що все коло суб'єктів державного регулювання в агропромисловій сфері найбільш доцільно поділити на:

1) *Загально-державні суб'єкти* державного регулювання в агропромисловій сфері, що уповноважені створювати законодавчу базу для діяльності органів державного регулювання агропромислової сфери, а також відповідають за формування та реалізацію державної політики у досліджуваній сфері;

2) *Спеціалізовані суб'єкти державного регулювання* в агропромисловій сфері, діяльність яких спрямована безпосередньо на врегулювання конкретної сфери. Виділення цього критерію пояснюється тим, що агропромисловий комплекс України є складником національного

господарства та виступає єдиною цілісною виробничо-економічною системою, що об'єднує низку сільськогосподарських, промислових, науково-виробничих і навчальних галузей, спрямованих на одержання, транспортування, зберігання, переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції. За своїм складом та структурою він відрізняється від інших міжгалузевих комплексів і визначає соціально-економічний розвиток країни, рівень життя населення, продовольчу безпеку та забезпечення промисловості сільськогосподарською сировиною [20]. Отже, спеціалізовані суб'єкти державного регулювання в агропромисловій сфері найбільш доцільно поділити на:

- а) суб'єкти, що безпосередньо здійснюють виконавчо-розпорядчу діяльність в агропромисловій сфері;
- б) суб'єкти, що відповідають за створення сприятливих економічних умов в агропромисловій сфері;
- в) органи нагляду і контролю в агропромисловій сфері;
- г) державні органи, що уповноважені здійснювати захист суб'єктів в агропромисловій сфері;
- д) недержавні організації.

Висновки. На завершення хотілося б підсумувати, що державне регулювання в агропромисловій сфері здійснюється чималою кількістю суб'єктів, які найбільш доцільно поділити на загальнодержавні та спеціалізовані. Важливість ефективності та результативності діяльності кожного окремого суб'єкта державного регулювання досліджуваної сфери складно переоцінити, оскільки належне виконання ними своїх повноважень дозволить: по-перше, забезпечити населення України всіма необхідними продуктами харчування за доступними цінами; по-друге, ефективно переробляти сировину; по-третє, підняти рівень економіки країни, а як результат – вирішити всі наявні проблеми економічного, політичного, соціального, культурно-побутового характеру. Саме тому так важливо, щоб держава наділила вказані вище суб'єкти: а) всім необхідним колом владних повноважень; б) створила якісне правове поле для їх діяльності; та в) надала всі необхідні матеріально-технічні та фінансові ресурси для реалізації державної політики в агропромисловій сфері України.

Список використаних джерел:

1. Ожегов С.И. Словарь русского языка / С.И. Ожегов ; под общ. ред. проф. Л.И. Скворцова. [24-е изд., испр. и доп.]. Москва : Оникс : Мир и образование, 2007. 1202 с.
2. Большой юридический словарь / Под ред. А.Я. Сухарева, В.Д. Зорькина, В.Е. Крутских. Москва : ИНФРА-М, 1998. 790 с.
3. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. : Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. К.: «Укр. енцикл.», 1998. Т. 1: А–Г. 672 с.
4. Окунев І.С. Загально-теоретичні засади правового статусу суб'єкта права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Окунев Ігор Сергійович. Київ, 2009. 222 с.
5. Стремoux А. Юридический статус специального субъекта права (теоретико-правовой аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Санкт-Петербург, 2002. 215 с.
6. Заяць О.Р. Адміністративно-правові засади протидії правопорушенням у фінансовій сфері [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Львів. ун-т бізнесу та права. Львів : [б. в.], 2017. 20 с.
7. Ильин И. Общее учение о праве и государстве. Москва : АСТ, Хранитель, 2006. 510 с.
8. Рождественська О.С. Особливий суб'єкт інформаційних правовідносин (загальнотеоретичний аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Рождественська Олена Сергіївна. Харків, 2008. 191 с.
9. Скаун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. 3-тє видання. Київ : Алерта; ЦУП, 2011. 524 с.
10. Сердюк І.А. Правоохоронні відносини: поняття, їх особливості та види : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. / Сердюк Ігор Анатолійович. Дніпропетровськ, 2008. 200 с.
11. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 333 с. (Вища освіта ХХІ століття).
12. Любченко П.М. Компетенція суб'єктів місцевого самоврядування. Харків : ООО «Модель всесвіту», 2001. 224 с.
13. Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. Теоретичні та організаційні засади державного управління: Опорний конспект для дистанційного курсу. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 161 с.
14. Тихомиров О.К. Принятие решений как психологическая проблема. Проблемы принятия решений. Москва : Наука, 1976. С. 23–36.

15. Балтаджи П.М. Юридична мова правозастосовних актів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2008. 205 с.
16. Гармаш Є.В. Організаційно-правові основи підготовки, прийняття та виконання адміністративних рішень в митній службі України [Текст] : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гармаш Євген Васильович; Держ.податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Дніпропетровськ, 2010. 209 с.
17. Познышев С.В. Основные вопросы учения о наказании. Москва, 1904. 430 с.
18. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 1998. Т. 3 : К – М. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2001. 792 с.
19. Прокопенко О.Ю. Адміністративно-правові засади діяльності органів Національної поліції України як суб'єкта забезпечення правопорядку у регіоні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / О.Ю. Прокопенко ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 410 с.
20. Качан Є.П. Регіональна економіка : підручник / за ред. Є.П. Качана. Київ : Знання, 2011. 670 с. (Вища освіта ХХІ століття).

УДК 342.951: 346.21/346.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.11>

ЗАМРИГА А.В.

СПЕЦІАЛЬНА ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ, ЩО РЕАЛІЗОВУЄ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ДЕЯКІ ЧИННИКИ ПОВНОВАЖЕНЬ

У статті розкрито повноваження окремих суб'єктів спеціальної публічної адміністрації в загальному процесі реалізації обов'язку держави по створенню належних умов і порядку ведення господарської діяльності на території України. Проаналізовані суб'єкти нормативно, у законодавчому чи розпорядчому порядку наділені можливістю здійснювати нормотворчі, контрольні-наглядові, організаційні, сервісні та інші повноваження, які в сукупності репрезентують обсяг і міру реалізації адміністративно-правового забезпечення господарської діяльності в Україні. Визначено основні функції Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання незалежно від форми власності вимог законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» і «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування»; розробляє та затверджує правила торгівлі окремими групами товарів, надання побутових послуг, роботи закладів ресторанного господарства, здійснення різних видів і форм торгівлі, граничні розміри списання втрати товарів на підприємствах торгівлі та ресторанного господарства, а також порядок їх застосування, державні соціальні нормативи у сфері торговельної діяльності і побутових послуг; виконує в установленому законодавством порядку регуляторні та реєстраційно-дозвільні функції у сфері експорту, імпорту товарів (робіт, послуг), здійснює відповідно до законодавства ліцензування експорту, імпорту товарів (робіт, послуг), реекспорту та деяких видів господарської діяльності; застосовує до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності спеціальні санкції; проводить в установленому порядку реєстрацію представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності; забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, державне регулювання у сфері здійснення інвестицій у негрошовій